

az éghajlatvédelmi kerettörvény előkészítéséről

(javaslat)

Az Országgyűlés tekintettel arra, hogy

- a) az emberi tevékenység által a légkörbe juttatott üvegházhatású gázok által okozott éghajlatváltozás Magyarország számára is növekedő kockázatokat jelent a természeti rendszerek stabilitása, a társadalmi és gazdálkodási feltételek fenntartása szempontjából;
- b) az üvegházhatású gázok kibocsátása elsősorban a fosszilis tüzelőanyagok felhasználásához kötődik és Magyarország függősége a fokozatosan kimerülő, kínálatában csökkenő fosszilis tüzelőanyagok behozatalától jelentős politikai, gazdasági és környezeti problémákat eredményez;
- c) a jelenlegi gazdasági válság is sürgeti a környezetvédelmi és gazdaságélénkítési intézkedések összekapcsolását, összhangjuk mielőbbi megteremtését;
- d) a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács 2009. januárjában elfogadott állásfoglalásában éghajlatvédelmi kerettörvény kidolgozását kezdeményezte, amely rögzíti a klímaváltozással kapcsolatos legfontosabb hazai célokat és teendőket, az üvegházhatású gázok országos kibocsátásának csökkentését és felső határértékeit, a nem megújuló energiahordozók hazai felhasználásának jelenlegi és távlati korlátozását, illetve a megújuló energiaforrások – a jelenleginél sokkal hatékonyabb szabályozással is előmozdítható – bővítési lehetőségeit.

a következő határozatot hozza:

1. Felkéri a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsot az éghajlatvédelmi kerettörvény javaslat szakmapolitikai előkészítésére. Az Országgyűlés a törvényjavaslat előkészítésének koordinálására és benyújtására a parlamenti frakciók Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsba delegált tagjait kéri fel.
2. Felkéri továbbá a Kormányt, a Magyar Tudományos Akadémiát, illetve az érintett politikai, kormányzati, társadalmi és gazdasági szervezeteket, hogy működjenek közre a törvényjavaslat elkészítésében.
3. A parlamenti frakciók Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanácsba delegált tagjai a javaslatot a 2009. decemberi koppenhágai klímacsúcs eredményeire figyelemmel - a szükséges szakmai-társadalmi egyeztetések után – legkésőbb 2010. február 28-ig terjesszék az Országgyűlés elé.
4. Az éghajlatvédelmi kerettörvény

- a) adjon átfogó megoldást – a hazai adottságok, a nemzetközi és az európai közösségi együttműködésből adódó feltételek figyelembevételével - az éghajlatváltozással összefüggő ökológiai, társadalmi és gazdasági problémákra és azok okaira, hajtóerőinek kellő hatékonyságú mérséklésére olyan eszközrendszer megvalósításával, amely a fenntarthatóság keretei között biztosítja a magyar társadalom szükségleteinek kielégítését;
- b) határozza meg az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2050-ig történő lépcsőzetes csökkentésének magyarországi határértékeit a veszélyes mértékű globális éghajlatváltozás elkerüléséhez szükséges globális kibocsátás-csökkentési feltételek figyelembevételével;
- c) alapozza meg egy olyan szabályozási rendszer bevezetését, mely a gazdasági és tudományos technikai feltételeknek, az ökológiai rendszerek tűrőképességének, a társadalom valós szükségleteinek és az energiaellátás biztonsága szempontjainak figyelembe vételével, illetve a b) pontban foglaltakkal összhangban ütemezetten mérsékelje a hazai társadalom összes fosszilis energiafelhasználását;
- d) határozza meg az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás hazai feladatait, ezek megvalósításának lehetőségeit és eszközeit, hogy a társadalom és gazdasági élet minden szereplője a megfelelő tudás és eszközök birtokában – a szükséges intézkedések megtételével - legyen felkészülve az éghajlatváltozás káros hatásai elleni védekezésre;
- e) határozza meg - a várható változásokhoz való jobb alkalmazkodás érdekében - a hazai ökoszisztémák alkalmazkodóképessége javításának lehetőségeit és az azzal kapcsolatos feladatokat, továbbá tegyen javaslatot Magyarország természetes növénytakarójának szükséges mértékű rekonstrukciójára;
- f) teremtsen keretet a fenntartható módon megtermelt megújuló energiaforrások felhasználásának bővítését, illetve az energiatakarékosság és energiahatékonyság javítását szolgáló hatékonyabb szabályozás kialakításához;
- g) járuljon hozzá a társadalmi igazságossághoz, a gazdaság élénkítéséhez és a foglalkoztatás növeléséhez, hatékony közgazdasági ösztönzőket és megfelelő pénzügyi forrásokat teremtve a szerkezetváltozáshoz szükséges lakossági, közösségi és gazdasági energiahatékonysági és megújuló energia beruházásokhoz;
- h) határozza meg az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó társadalmi tudatosság erősítésével, illetve a kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos feladatokat;
- i) tartalmazza a szükséges jogi szabályozást a felsorolt célok elérésére, összhangban az Alkotmánnyal, a hatályos magyar klímavédelmi jogszabályokkal, a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiával, a Nemzeti Éghajlatváltozási Programmal, és az Európai Unió jogrendszerének való megfelelés követelményével, valamint az EU klíma-energia csomagba tartozó jogszabályok hazai jogrendbe történő bevezetésével.

5. E határozat a közzététele napján lép hatályba.

INDOKLÁS

„Az éghajlatvédelmi kerettörvény előkészítéséről” szóló OGY határozathoz

(1) Az Európai Unió Tanácsa 2008 decemberében elfogadta a „klíma-energia” csomag átfogó politikai célkitűzéseit, s ezt követően megszületett a megállapodás az Európai Parlamenttel is. Az EU legalább 20 %-os kibocsátás-csökkentést vállalt 2020-ra - 1990-hez képest -, de kész 30%-os csökkentésre is, ha más fejlett államok is ezzel összemérhető vállalást tesznek, továbbá a gazdaságilag fejlettebb fejlődő államok is kellőképpen hozzájárulnak a globális klímavédelemhez. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény 2009 év végi koppenhágai csúcstalálkozójának fő célkitűzése egy új globális megállapodás elfogadása. A nemzetközi és az EU-szintű klímapolitikai együttműködés megvalósításában Magyarországnak is ki kell vennie a részét.

(2) Az éghajlatvédelem érdekében több ország tett lépéseket a megfelelő nemzeti szabályozás magasabb szintre emelésére. Nagy-Britannia 2008-ban klímaváltozási törvényt fogadott el, amelyben meghatározta az ország hosszú és középtávú kibocsátás-csökkentési céljait, illetve rögzítette az ezek eléréséhez szükséges gazdaságpolitikai rendelkezések kereteit. A közeljövőben várható klímátörvény javaslatok parlamenti megvitatása többek között Belgiumban, Finnországban, Írországban, Svédországban és Szlovéniában. Az Egyesült Államokban is vita folyik az adminisztráció által benyújtott Waxman/Markey féle javaslatról, amely címe "Tiszta energia és biztonság", és egyik lényeges eleme az éghajlatvédelmi erőfeszítések szabályozása.

(3) A pénzügyi és gazdasági válság az egész világon jelentős gazdasági szerkezet-átalakítási folyamatokat indított el. E szerkezetváltás egyik alapvető célja, hogy a gazdaságot sokkal anyag- és energiatakarékosabb irányba terelje, melyben a megújuló energiaforrások, az emberi tudás és munkaerő szerepe sokkal nagyobb, s ez járul hozzá a gazdaság élénkítéséhez és a foglalkoztatás növeléséhez. Az Európai Unió és számos állam válságkezelő csomagjában is nagy szerepet kap a zöld energia beruházások ösztönzése.

(4) A Magyar Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia szerint az éghajlatváltozás a magyar társadalmat, nemzetgazdaságot fenyegető, cselekvésre kényszerítő kockázat. A sokoldalú elemzések alapján az elkövetkező évtizedekben várhatóan számottevően megváltozó természeti környezeti viszonyok, s különösen az éghajlati feltételek megváltozásával közvetlenül összefüggő szélsőséges környezeti jelenségek erősödése és gyakoriságuk növekedése egyaránt veszélyezteti természeti értékeinket, vizeinket, az élővilágot, erdőinket, a mezőgazdasági terméshozamokat, építményeinket, lakókörnyezetünket, a lakosság egészségét és életminőségét. Az ENSZ egyik tudóscsoportja azt állapította meg, hogy a klímaváltozás a biológiai sokszínűsége, azaz az élővilág fajgazdagságára gyakorolt hatása szempontjából Magyarország Európa egyik legsérülékenyebb országa.

(5) Magyarország külső függősége a fosszilis tüzelőanyagoktól politikai és gazdasági értelemben is fenntarthatatlan. Ezért a fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának fokozatos és tervszerű csökkentésére, illetve helyettesítésére van szükség. A fosszilis tüzelőanyagok helyettesítése megújuló erőforrásokkal a jelenlegi gazdasági szabályozási körülmények és a technikai ismeretek szintjén a szükséges helyettesítési ütemhez képest lassú, ezért ösztönözni szükséges a helyettesítésre irányuló kutatást és fejlesztést, és meg kell teremteni a kedvezőbb szabályozási környezetet.

(6) A hazai klímapolitika – elsősorban az alkalmazkodásra való felkészülés – tudományos megalapozása érdekében, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, valamint a Magyar Tudományos Akadémia 2003-ban kutatási projektet indított (VAHAVA projekt). E projekt hozzájárult az éghajlatváltozás kockázatának és lehetséges hazai hatásainak jobb megértéséhez.

(7) A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács 2009. január 16-i ülésen elfogadott, az energia- és klímapolitika aktuális kérdéseiről szóló állásfoglalásában éghajlatvédelmi kerettörvény kidolgozását kezdeményezte. A benyújtott OGY határozati javaslat összhangban van az állásfoglalás célkitűzésével és fő tartalmi elemeivel. Emellett az éghajlatvédelmi törvény gondolatát több társadalmi szervezet is szorgalmazza.

Budapest, 2009 május hó nap

Dr. Szili Katalin

A Magyar Országgyűlés Elnöke

Tóbiás József

Magyar Szocialista Párt

Ékes József

FIDESZ Magyar Polgári Szövetség

Dr. Nagy Andor

Kereszténydemokrata Néppárt

Velkey Gábor

Szabad Demokraták Szövetsége

Katona Kálmán

független képviselő